

strege. Men desuagtet tror jeg, at man ikke ved en ny Lovgivning for Tyenderettens Vedkommende kan gaa udenom dette Spørgsmaal, medmindre man er i Stand til at løse det ad andre Veje, ved andre Love. Jeg vil føje til, at naar man saa, hvordan Forholdene vare paa det Sted, jeg har nævnt, maatte man indrømme, at det i Tilfælde af Ildløs vilde have været saa at sige umuligt for Tyendet at redde sig. Og dette førte baade Samtalen og Drøftelsen ind paa det Spørgsmaal, om man ikke i Brandpolitiloven for Landet kunde træffe Bestemmelser, hvorefter der virkelig blev raadet Bod paa saadanne Forhold.

Dersom man vil have ideale Tyendepoholdsrum, maa man imidlertid ikke alene kunne give Husbonden Forskrifter i saa Henseende, men ogsaa foreskrive Tyendet, hvorledes det skal opføre sig i de gode og hyggelige Opholdsrum, thi ellers kan det helt ødelægge det hyggelige, og det, tror jeg, er Tilfældet mange Steder. Jeg tror, at der ligger en Højnelse deri, at Tyendet faar saa gode Opholdsrum som muligt, men Betingelsen maa da være, at det selv hjælper til med at bevare det hyggelige, at det selv maa vide, at Renlighed og Korrekthed i det hele er noget, der skal til, dersom det skal have et hyggeligt Sted at opholde sig. Man kan ikke gøre et saadant Rum hyggeligt alene ved i en Lov at foreskrive, hvorledes det skal være indrettet. Selv om det indrettes i Overensstemmelse hermed, selv om man tapetserer eller maler eller hænger Billeder op, er en vis Properhed og Forstaaelse fra Tyendets Side Betingelsen for, at man skaber det, man tilsigter. Men saa bliver det ikke alene Husbonden, man maa skrive Regler for, men ogsaa Tyendet. Derfor tror jeg, at dette Forhold maaske lettest lod sig ordne ad andre Veje. Ved hygiejniske Bestemmelser i kommunale Vedtægter og vel ogsaa ved Bestemmelser i Brandpolitiloven kunde sikkert adskilligt i disse Forhold rettes.

Det andet Mindretal har heller ikke kunnet følge det første Mindretal paa dette Punkt, fordi man saa Vanskelighederne ved de Krav, der bleve stillede for de gamle Bygningers Vedkommende, og man mente, man ikke havde nogen som helst Kompetence til at gaa saa vidt i de nye Bygningsregler, som det første Mindretal har foreslaaet. Paa dette Punkt synes i hvert Fald dette Mindretal, at man maatte overlade det til helt andre Autoriteter, som man da maatte oplyse om, hvorledes

Bygningerne burde opføres, dersom disse Krav skulde ske Fyldest. Jeg vil derfor sige, at hverken det første eller det andet Mindretal troede at have fundet dette Spørgsmaals endelige Løsning, men man har i Betænkningen saavel som i Udkastet villet fremhæve, at her var der et Spørgsmaal, man maatte have Opmærksomheden henvendt paa, og jeg vil haabe, at det maa kunne lykkes for det eventuelle Udvalg og for Ministeren at finde en Form, der i Virkeligheden kan blive tilfredsstillende.

Jeg skal med faa Ord omtale et Forhold, som adskiller det første Mindretal fra det andet i Kommissionen. Det andet Mindretal har ment, at for dem, der vilde ind under Beskyttelsen, skulde det være en Pligt for Tyendet at føre en Tjenestebog og for Husbonden en Fæstebog. Det har det første Mindretal ikke ment at kunne gaa med til, og Justitsministeren har heller ikke ment at kunne optage det, men jeg nævner det, fordi jeg tror, at dette Spørgsmaal har en noget større Rækkevidde end til selve Tyendet. Naar man vil gaa bort fra den nuværende Tyenderet over til et borgerligt Tyendenævn, som skulde have Afgørelsen i alle Tyendesager, i det væsentlige i alt Fald, maatte man lægge hele dette Spørgsmaal saa klart til Rette, fordi man her ikke havde det juridiske Element til at udrede Traadene i de forskellige Love. Man maatte have noget bestemt at gaa ud fra lige fra Tyendeforholdets Stiftelse til dets Ophør for at lægge det, dersom der blev Tvistigheder, saa ligefremt, saa nemt og saa konsekvent til Rette for dette borgerlige Tyendenævn. Jeg skal med det samme, jeg omtaler dette Tyendenævn, sige, at jeg er overordentlig glad ved, at Justitsministeren har foreslaaet en Revision af hele dette Spørgsmaal, saa snart Procesreformen træder i Kraft. Jeg har oprindeligt selv været med til at hævde, at vi i Tyendesager skulde gaa til et saadant Tyendenævn, for det første fordi jeg troede, det var muligt, at de borgerlig udvalgte Nævninger vare i Stand til at klare disse Spørgsmaal, og det, der for mig og andre var Hovedsagen, var at faa de Sager afgjorte paa en saa bekvem og hurtig Maade som muligt, og jeg troede og har troet i adskillige Aar, at dertil maatte man kunne benytte saadanne borgerlige Nævn. Min Anskuelse om Nævn og borgerlige Ombud paa disse Omraader har imidlertid lidt et ikke ringe Skibbrud ved at se, hvorledes den borgerlige Voldgift er optraadt i Spørgsmaal